

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců Mgr. Jiřího Gottwalda a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce: **J. T.,** zastoupeného JUDr. Josefem Tichým, advokátem se sídlem Ústí nad Labem, Šaldova 217/7, proti žalovanému: **Krajský úřad Ústeckého kraje**, se sídlem Ústí nad Labem, Velká Hradební 3118/48, zastoupenému JUDr. Danielem Volákem, advokátem se sídlem Litvínov, Jiráskova 413, za účasti osob zúčastěných na řízení a) Město Krupka, se sídlem Krupka, Mariánské náměstí 22/13, a b) F. S., proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 3. 2009, č. j. UPS/399/2008/3, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 3. 2. 2010, č. j. 15 Ca 68/2009 - 52,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

III. Osoby zúčastněné na řízení **nemají** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností brojí stěžovatel proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 3. 2. 2010, č. j. 15 Ca 68/2009 - 52, jímž krajský soud zamítl žalobcovu žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 3. 2009, č. j. UPS/399/2008/3, jímž žalovaný zamítl žalobcovo odvolání a potvrdil rozhodnutí Městského úřadu Krupka (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 31. 7. 2008, č. j. OÚPASŘ/14996-2008/485-2007/Jích, kterým byla stavebníkům F. S., J. S., F. a J. S. dodatečně povolena stavba

„Stavební úpravy a nástavba domu č. p. 11 na pozemku st. p. č. 52/2 v k. ú. Nové Modlany“.

V kasační stížnosti stěžovatel vytýká krajskému soudu, že:

1) krajský soud věcně nehodnotil, že umístění stavby neodpovídá urbanistickému a architektonickému charakteru prostředí (svou výškou). Dochází sice k závěru, že - po prostudování fotodokumentace zachycující realizovanou rekonstrukci domu č. p. 11 i oba sousední domy stěžovatele č. p. 1 a č. p. 19 - dosud realizovaná rekonstrukce domu č.p. 11 nijak tento ráz nenarušila; nijak svůj závěr však neodůvodňuje, a to i přes zjevnou rozdílnost výšek posuzovaných staveb;

2) a) krajský soud nedůvodně odmítá podklady obsažené ve správním spise, které prokazují, že v důsledku nástavby nebudou dodrženy limity pro oslunění a denní osvětlení (§ 23, § 24 vyhl. č. 137/1998 Sb.) sousedních - stěžovatelových - objektů a tím dojde k výraznému zhoršení stávajícího stavu, který - i bez dokončené výstavby - není ideální. Přesto má stěžovatel za podstatné zhoršení, pokud sluneční svit na stavbu dopadá od května do července a po dostavbě dojde ke zkrácení této doby na několik dnů v červnu. Krajský soud argumentuje posudkem Technického a zkušebního ústavu stavebního Praha, s. p., pobočky Teplice (dále jen „TZÚS“), ovšem ve vztahu k budově č.p. 19 zdůrazňuje oslunění (aniž by se zabýval stíněním) a ve vztahu k druhé budově (č.p. 1) neřeší naopak otázku oslunění, když řeší jen otázku ztráty denního světla; přesto konstatuje, že ke zhoršení nedojde (resp. jen ke zhoršení akceptovatelnému), s čímž stěžovatel nesouhlasí. Součástí spisu je odlišný posudek Krajské hygienické stanice v Ústí nad Labem (dále jen „posudek KHS“ na oslunění a denní osvětlení domů č. p. 19 a č. p. 1, ze kterého vyplývá, že nástavbou domu č.p. 11 dojde ke zhoršení podmínek denního osvětlení, což krajský soud pominul jako zastaralé. Tato zpráva však byla vydána státním odborníkem v daném oboru, proto si odmítnutí bez věcné analýzy (která chybí) nezaslouží. K tíži stěžovatele by tak byla přičítána délka řízení, kde sám s předstihem předložil potřebné dokumenty. Nelze ignorovat předchozí odborná stanoviska, která konstatují zhoršení stavu o 33%, což je realitě odpovídající konstatování. U domu č.p. 19 u místnosti ve 2. NP (dále jen „místnost 19/2“), kde bylo vyhovující oslunění dosud jen v době od března do října, po dostavbě dochází k tomu, že je oslunění zachováno jen od května do července, což je zásadní změna;

b) již existující nedostatek oslunění se projevuje tím, že stávající prostory domů č. p. 19 a č. p. 1 vlhnou, u domu č.p. 19 pak vlhne i 2. NP a celé přízemí ze strany k domu č. p. 11. Přesto v rámci stavebního řízení stěžovatel nežádal, aby celá nástavba byla snížena pod uvažovaných 9,26 m, ale navrhoval, aby této výšky dosahovala jen v nejvyšší části střechy s valbovou konstrukcí, která by skosením zajišťovala ještě akceptovatelný světlený tok pro oba sousední domy - ani na tyto námitky nebyl dosud vzat zřetel;

3) stěžovatel současně trvá na přezkoumání stavebního povolení na zřízení přístupové cesty ze dne 25. 6. 1992.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhuje její zamítnutí, když má za to, že krajský soud posoudil věc správně po právní stránce a řízení netrpělo vadami namítanými žalobcem. Krajský soud posoudil všechny právní otázky a vypořádal se i se všemi žalobními námitkami, a to jak po stránce věcné, tak po stránce procesní. Nesouhlasí

se stěžovatelovým názorem, že by skutková podstata, ze které žalovaný v napadeném rozhodnutí vycházel, neměla oporu ve spisech nebo byla s nimi v rozporu.

Osoba zúčastněná na řízení a) navrhuje kasační stížnost zamítnout, aniž by chtěla podrobně rozebírat důvody kasační stížnosti.

Osoba zúčastněná na řízení b) uvádí, že stavebníci koupili dům č. p. 11 dříve než stěžovatel domy okolní. V době stěžovatelovy koupě již s řádným stavebním povolením začali stavbu druhého patra domu. Stěžovatel se tedy měl ve vlastním zájmu již v době koupě nemovitostí informovat o tom, jak bude stavba stavebníků v budoucnosti vypadat. K otázce zastínění a oslunění stěžovatelových domů nechali vypracovat posudek TZÚS a nerozumějí jeho zpochybnění. Dům č. p. 1 je navíc ve stavu hodném přinejmenším celkové rekonstrukce, ne-li demolice. Spor trvá z důvodu vzájemně narušených sousedských vztahů.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že je podána včas, je přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Přistoupil proto k věcnému posouzení kasační stížnosti.

Předně Nejvyšší správní soud konstatuje, že stížní body označené shora jako 2b) a 3) nenacházejí svůj předobraz v žalobě podané ke krajskému soudu a v soudním řízení byly tyto námitky poprvé stěžovatelem vzneseny až v kasační stížnosti. Proto se jimi nemohl kasační soud zabývat, neboť podle § 104 odst. 4 s. ř. s. jsou tyto námitky nepřípustné.

Ke stížnímu bodu 1) je třeba uvést, že tuto námitku jako žalobní bod formuloval stěžovatel značně mlhavě a obecně ve dvou větách: „*... žalobce s tím nesouhlasí pro podstatné zhoršení urbanistického a architektonického charakteru místa...*“ (závěr bodu III. 1. žaloby) a „*Umístění staveb musí odpovídat urbanistickému a architektonickému charakteru prostředí ... To však naplněno není.*“ (závěr bodu III. 2. žaloby). Ani u jednání 3. 2. 2010 tuto námitku nijak nekonkretizoval a zaměřil se na žalobní námitky opakované jako stížní bod 2a). S ohledem na takto obecné vymezení žalobního bodu, kdy stěžovatel nijak nespecifikoval, v čem konkrétně stěžovatel spatřuje podstatné zhoršení urbanistického a architektonického charakteru místa, nelze krajskému soudu vytýkat, že se s touto námitkou vypořádal v podobně obecné rovině, pokud v pátém odstavci na str. 6 rozsudku uvedl, že po pečlivém prostudování fotodokumentace obsažené ve velkém počtu ve správním spise zachycující realizovanou rekonstrukci domu č. p. 11 i oba sousední stěžovatelovy domy č. p. 1 a č. p. 19 dospěl k závěru, že realizovaná rekonstrukce domu č.p. 11 nijak nenarušila urbanistický a architektonický charakter v části Nové Modlany, a to nejen ve vztahu k domům stěžovatele, ale i s ohledem na rozměry a technický stav nemovitostí nacházejících se v přilehlém okolí domu č. p. 11 a domů stěžovatele.

Je však třeba korigovat následnou poznámku krajského soudu, že nemohlo dojít k porušení § 4 odst. 1 vyhl. č. 137/1998 Sb., když toto ustanovení bylo před vydáním napadeného rozhodnutí (jakož i rozhodnutí prvostupňového) zrušeno. Uvedené ustanovení totiž bylo bezprostředně od 1. 1. 2007 nahrazeno ust. § 90 písm. b) zák. č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavebního zákona), které má shodný obsah. S ohledem na shora uvedenou úvahu krajského soudu o nenarušení

urbanistického a architektonického charakteru v části Nové Modlany však toto pochybení krajského soudu zjevně nemělo vliv na zákonnost rozhodnutí o věci samé.

Co do stížního bodu 2a) je třeba předeslat, že dovolává-li se stěžovatel posudku KHS z 90. let, ty vycházejí z tehdy platné ČSN 734301, která stanovila limity oslunění pro každou místnost zvlášť, proto tehdy bylo i hodnoceno oslunění každé místnosti zvlášť; otázkou osvětlení se posudek ze dne 27. 9. 1996 týkající se domu č. p. 19 nezabývá. Osvětlení (nikoli proslunění) je naopak předmětem posouzení KHS z 23. 3. 1995, které se však týká toliko místnosti ve 2. NP domu č. p. 1 (dále jen „místnost 1/2“). Vyjádření Ing. K. z 23. 11. 1994 je značně obecné a z větší části nepřezkoumatelné; proto zjevně byla zpracována v letech 1995 a 1996 posouzení KHS.

Nejvyšší správní soud vyhodnotil především jako zcela nedůvodné veškeré námitky stěžovatele směřující proti nedostatečnému proslunění a osvětlení místnosti 1/2. Tato místnost byla stavebním úřadem posouzena jako místnost nikoli obytná či pobytová. Jeho závěr je vystavěn na zjištění, že jakkoli je na podlaze této místnosti položeno linoleum a střešní konstrukce je zakryta dřevotřískovými deskami, nachází se v půdním prostoru, jedině přes tento půdní prostor je přístupná, komunikačně není propojena s žádnou bytovou jednotkou domu, není vytápěna, není zde rozvod vody ani rozvod kanalizace - místnost 1/2 je tedy zjevně součástí půdního prostoru. Jakkoli stěžovatel s těmito závěry opakovaně nesouhlasil, nikdy nenabídl žádnému ze správních úřadů ani soudu rozumnou skutkovou verzi, natož podepřenou důkazními návrhy, která by svědčila o tom, že se jedná o místnost obytnou či pobytovou. Jediné tvrzení směřující k závěru o obytném či pobytovém charakteru místnosti je formulováno stěžovatelem tak, že by mělo být nesmyslné, aby zakrýval střešní konstrukci dřevotřískovými deskami a pokrýval podlahu linoleem, pokud by se nemělo jednat o místnost obytnou či pobytovou. Motivaci stěžovatele k podobnému jednání nepřísluší Nejvyššímu správnímu soudu hodnotit, uvedené tvrzení je však velmi vágní, nepodložené dalšími skutečnostmi (natož důkazy) a samo o sobě je zcela nezpůsobilé vyvrátit zcela logickou úvahu žalovaného založenou na tom, že přístup do místnosti je jen přes původní prostor, místnost není vytápěna, není do ní přiveden rozvod vody ani kanalizace. Není-li pak tato místnost obytná ani pobytová, nelze podle § 23 odst. 2, 3 vyhl. č. 137/1998 Sb., o obecných technických požadavcích na výstavbu (dále jen „vyhl. č. 137/1998 Sb.“), o limitech denního osvětlení pro tuto místnost vůbec uvažovat. Soud se proto dále zabýval jen námitkami týkajícími se osvětlení a oslunění místností v domě č. p. 19, tzn. stěžovatelem namítaných dotčených místností v 1. NP tohoto domu (dále jen „místnost 19/1) a 19/2.

Posudek KHS o oslunění vychází z izolovaného posouzení oslunění jednotlivých místností, což je v rozporu s § 24 odst. 2 vyhl. č. 137/1998 Sb., podle tohoto ustanovení TZÚS již neuvažuje izolovaně o proslunění jednotlivých konkrétních místností, ale o proslunění bytu jako celku. Podle uvedeného ustanovení je totiž byt prosluněn, je-li součet podlahových ploch jeho prosluněných obytných místností roven nejméně jedné třetině součtu podlahových ploch všech jeho obytných místností. Proto posudek TZÚS v části o oslunění sice přisvědčuje původnímu posudku KHS o nedostatečném oslunění místnosti 19/2, avšak zohledňuje proslunění ostatních místností téhož bytu, kdy je dostatečně osluněna celá jeho jižní fasáda s obytnými místnostmi. Právě pro toto zohlednění provedené zcela v souladu s § 24 odst. 2 vyhl. č. 137/1998 Sb. pak TZÚS dospívá k závěru, že ke ztrátě proslunění bytu jako celku nedošlo.

Posudek TZÚS pak posuzuje osvětlení i proslunění pro místnosti 1/2, 19/1 i 19/2, kdy je formulován tak jasně, že z jeho obsahu (část 3. Řešení):

„

Proslunění	*Původní stav*		*Nový stav*		*Kritérium proslunění*	
	01.03.	*21.06.*	*01.03.*	*21.06.*	*01.03.*	*21.06.*
S01 - č.p. 1 (2.N.P.)	*20 min*	*280 min*	*0 min*	*165 min*	*> 90 min*	*> 90 min*
S02 - č.p. 19 (2.N.P.)	*220 min*	*405 min*	*10 min*	*405 min*	*> 90 min*	*> 90 min*
S03 - č.p. 19 (1.N.P.)	*0 min*	*405 min*	*0 min*	*365 min*	*> 90 min*	*> 90 min*

Tab. 1 - výsledky proslunění (minuty) pro oba stavy

Činitel denní osvětlenosti	*Původní stav*	*Nový stav*	*Kritérium denního osvětlení*	
S01 - č.p. 1 (2.N.P.)	*32,9 %*	*27,7 %*	*> 32 %*	*> 32 %*
S02 - č.p. 19 (2.N.P.)	*41,2 %*	*41,2 %*	*> 32 %*	*> 32 %*
S03 - č.p. 19 (1.N.P.)	*35,3 %*	*35,2 %*	*> 32 %*	*> 32 %*

“

Tab. 2 - výsledky činitele denní osvětlenosti Dw (%) roviny zasklení oken

nelze jiný závěr ani učinit. Pokud v části 4. Závěr akcentuje jen ztrátu denního osvětlení pro místnost 1/2 a ztrátu proslunění místnosti 19/2, nic to nemění na tom, že otázkou oslunění i osvětlení se posudek vůči všem dotčeným místnostem zabývá a tyto otázky zodpovídá.

K místnosti 19/1 Nejvyšší správní soud poznamenává, že jakkoli se jejím osluněním a osvětlením posudek TZÚS zabývá, ztrátu oslunění ani osvětlení v této místnosti stěžovatel v žalobě ani v kasační stížnosti nenamítal.

Pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že namítal-li stěžovatel narušení pohody bydlení, činil tak vždy tím způsobem, že ze všech hledisek pohody bydlení argumentoval dále vždy jen k otázkám oslunění a osvětlení. Jakkoli ust. § 8 odst. 1 vyhl. č. 137/1998 Sb. tyto pojmy od sebe odlišuje (nechápe osvětlení a oslunění jako součást pojmu *„pohoda bydlení“*), stěžovatel vždy zdůrazňoval, že pohoda bydlení je dána m.j. osluněním a osvětlením (srov. např. bod III.3. žaloby a text, který na něj navazuje; bod 1.2., 2. kasační stížnosti). S otázkami oslunění a osvětlení se pak již kasační soud shora vypořádal.

Na základě uvedených úvah a závěrů shledal zdejší soud kasační stížnost žalovaného nedůvodnou, proto ji podle § 110 odst. 1 věty poslední s.ř.s. zamítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení účastníků se opírá o § 60 odst. 1 větu první s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce v řízení o kasační stížnosti úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který byl v kasačním řízení úspěšný, vznikly v řízení o kasační stížnosti náklady právního

zastoupení. Podle ustálené praxe zdejšího soudu (srov. např. rozsudek ze dne 26. 4. 2007, č. j. 6 As 40/2006 - 87, Sb. NSS 1260/2007, www.nssoud.cz), od které nemá ani pátý senát v nyní posuzované věci důvod se odchýlit, však v případě, že v soudním řízení správním vystupuje jako účastník orgán veřejné správy v oboru své působnosti, není v zásadě důvodně vynaloženým nákladem, pokud se v takovém řízení nechá zastoupit. Schopnost a povinnost hájit vlastní rozhodnutí před soudem je samozřejmou povinností plynoucí z běžné správní agendy; je integrální součástí řádného výkonu státní správy, k němuž je žalovaný dostatečně vybaven. Nelze proto spravedlivě žádat na žalobci, aby hradil náklady vzniklé tím, že správní úřad udělil k zastupování plnou moc advokátovi. Proto Nejvyšší správní soud rozhodl, že právo na náhradu nákladů řízení žalovanému nepřiznal.

Osoby zúčastněné na řízení nemají právo na náhradu nákladů řízení, neboť jim soud v řízení o kasační stížnosti žádné povinnosti neuložil (§ 60 odst. 5 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. května 2011

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu